

Milí bratři, milé sestry,

v posledních letech se dost často mluví o tom, že tradiční rodina prochází velikou krizí. Jen co se týče naší země: ta nemá přední místo jen v konzumaci piva a v počtu lidí bez náboženského vyznání. Česká republika je také na prvních příčkách v rozvodovosti. Dvě třetiny uzavřených manželství v naší zemi se rozvádí. Obrovské množství dětí tak vyrůstá bez přímého výchovného vlivu obou rodičů. Zároveň stále klesá počet párů, které by chtěly uzavřít manželství - potvrdit tak svůj vztah alespoň před státem, když už ne před Bohem.

Je to smutné. Rodina, základní jednotka lidské společnosti, je v krizi. Někdy to možná přizívuje politika dané země, která zvýhodňuje svobodné matky před rodinou. Ale jistě v tom hraje obrovskou roli dnešní konzumní pohled na svět. Mladí lidé si chtějí užívat života, dokud mohou. A příjemně prožitý život se jim většinou nekryje s představou: „Budu s tebou žít v dobrém i ve zlém, ve zdraví i v nemoci - dokud nás smrt neoddělí.“

Jedna mladá slečna se zamilovala do staršího muže. Za nějaký čas ten muž začal mluvit o dětech. A tak to netrvalo dlouho a slečna byla v očekávání. Ještě než se jim narodilo dítě, společně se domluvili, že on bude před úřady vystupovat jako otec, který se k dítěti nezná a se svou rodinou nebydlí. Ona tak bude svobodnou matkou – což bylo v danou chvíli ekonomicky výhodnější.

No, za dva roky tuto svobodnou matku její přítel skutečně opustil. Nebyla už pro něj atraktivní. Ani na jejich dceru nebral ohled. Ale co mě nejvíc zaujalo: po roce odloučení jí tento její ex-přítel navrhl, že by bylo dobré, aby jejich dcera měla sourozence. Tak co kdyby se společně sešli a zplodili nějakého bratříčka nebo sestřičku. A dál nic, žádný společný život, jen tak nezávazně, kvůli jejich dceři.

Nedívím se, že dnes církve mají plné ruce práce s vysvětlováním, že tradiční rodina (tedy: otec, matka a děti) je opravdu důležitá a nikoli přežitá a staromódní. A že mnozí církevní představitelé a kazatelé varují před rozpadem rodiny. Mohlo by to skutečně mít po nějakém čase fatální dopad na naši společnost. A církev v tomto svém úsilí není osamocená. Mnozí psychologové i sociologové bijí na poplach. A také některé politické strany se snaží uplatňovat pro-rodinnou politiku - a tak alespoň trochu zabránit jejímu rozkladu.

Písmo samozřejmě nejednou vyzdvihuje a chválí spořádanou rodinu. Tak třeba: *Hle, synové jsou dědictví od Hospodina, mzdu od něho plod lůna. Čím jsou šípy v ruce bohatýra, tím jsou synové zplodění v mládí.* ⁵ *Blaze muži, který jimi naplnil svůj toulec!* (Ž 127,3-5) Anebo: *Dům a majetek lze zdědit po otcích, ale prozíravá žena je od Hospodina.* (Př 19,14) Boží slovo také varuje před rozbíjením rodiny. Skrze proroka Malachiáše Bůh napomíná svůj lid: *A ještě se dopouštíte další věci: Hospodinův oltář smáčíte slzami, pláčete a sténáte, protože již nehledí na obětní dar a nemá zalíbení v tom, co přinášíte. Ptáte se proč? Proto, že Hospodin je svědkem mezi tebou a ženou tvého mládí, vůči níž ses zachoval věrolomně, ačkoli je to tvá družka a žena podle smlouvy. ...Strážte svého ducha, nikdo ať se nezachová věrolomně k ženě svého mládí. "Každý ať nenávidí rozvod, praví Hospodin, Bůh Izraele..."* (Mal 2,13-16) Nebo autor listu Židům píše: *Manželství ať mají všichni v úctě a manželé ať jsou si věrni, neboť nečestné a nevěrné bude soudit Bůh.* (Žd 13,4) Písmo nám také dává všemožné návody a rady, jak se máme chovat, aby naše rodiny vzkvétaly: *V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým: ženy svým mužům jako Pánu... Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval. Děti, poslouchajte své rodiče, protože to je spravedlivé před Bohem. Otcové, nedrážděte své děti ke vzdoru, ale vychovávejte je v kázni a napomenutích našeho Pána.* (Ef 5,21nn) Současná krize rodiny je tedy velkým nebezpečím pro dnešní společnost a zároveň ukázkovým příkladem toho, že z Hospodina si dnes nikdo nic nedělá.

Ale pozor! Jen abychom to nepřehnali na druhou stranu! Před tím nás varuje právě dnešní evangelijský oddíl. Pokud pokládáme pokrevní příbuzenství, svou rodinu za to největší štěstí v životě, za nejvyšší smysl života, pak něco není v pořádku. Pokud je pro tebe jediným smyslem života žít obklopený svou rodinou, pak jsi postavil ty své nejbližší na místo, které náleží jen Pánu Bohu. Pak jsi z rodiny učinil svou modlu.

Právě Ježíš nás dost často upozorňuje, že v životě člověka jde ještě o víc, než se vyhřívat u rodinného krbu, než kopat za vlastní rodinu, než se pyšnit svými dětmi a hýčkat si za každou cenu svého partnera.

Tak třeba: *Kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole pro mé jméno, stokrát víc dostane a bude mít podíl na věčném životě.* (Mt 19,29)

A jinde: *Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč. Neboť jsem přišel postavit syna proti otci, dceru proti matce, snachu proti tchyni; a 'nepřítelem člověka bude jeho vlastní rodina'. Kdo miluje otce a matku více nežli mne, není mne hoden.* (Mt 10,34-37)

A když jeden učedník prosí Ježíše o propustku, jen aby pochoval svého otce a matku, Kristus mu odpoví: *Následuj mě a nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé.* (Mt 8,22) Pán Ježíš je zkrátka důležitější než naše rodina. Naše rodina není tak důležitá, jako Pán Ježíš. A pokud bychom se někdy skutečně měli rozhodovat mezi rodinou a Ježíšem, rozhodněme se pro Ježíše. A zároveň víceméně platí, že když chceme důsledně následovat Krista, v první řadě budeme mít problémy s vlastní rodinou. Pán Ježíš tedy varuje před modloslužbou, před zbožštěním příbuzenských vztahů. Ale to není všechno! Ježíš sám má velice komplikované vztahy se svou pokrevní rodinou – právě proto, že je bezpodmínečně oddaný svému nebeskému Otci. Vztahy s jeho matkou Marií a s jeho bratry a sestrami nejsou úplně růžové.

Pán Ježíš už delší dobu káže o Božím laskavém příklonu k člověku. A svá slova podepírá mocnými činy: uzdravuje nemocné, sytí hladové zástupy. A najednou, uprostřed jednoho kázání ke svým učedníkům, přichází jeho rodina.

Matka s bratry. I my evangelíci, přestože nevěříme všem těm katolickým nebiblickým dogmatickým poučkám o Panně Marii, i my evangelíci máme Marii v úctě. Jistě proto, že skrze ni přišel na svět náš Spasitel. Ona poslechla Hospodina a stala se Bohorodičkou – a my tento její titul uznáváme.

Ale v době veřejného vystoupení Ježíše se Marie držela zpátky. Stejně jako její další děti. Nechodili s Ježíšem. Nenásledovali ho. Nevěřili, že by on mohl být Zachráncem světa.

Evangelista Matouš zdůrazňuje, že Ježíšovi příbuzní stáli venku. Venku! Mimo! Tím chce vyjádřit nejen jejich fyzickou polohu, ale především jejich duchovní rozpoložení. Ježíšovi pokrevní příbuzní jsou Ježíšovi ve skutečnosti velmi vzdálení.

Evangelista Marek jde ještě dál. Přímo říká, že Marie s Ježíšovými bratry si myslela, že se Ježíš pomátl. A proto přišli - aby se ho zmocnili, tedy aby jej jako nesvéprávného násilím přivedli domů a zamkli ho ve světnici. (Mk 3,21)

Možná měli strach o svou vlastní pověst. Ježíš svým vystupováním kazí dobré jméno rodiny. Anebo měli strach o Ježíše: aby se zbytečně neztrapňoval, aby si svým neuváženým jednáním nepřivodil nějaké neštěstí. Nebylo by lepší, kdyby se dal dohromady, usadil se, začal se živit poctivě rukama, našel si ženu a s ní zplodil pár dětí? No, nebylo by to lepší? V očích jeho pozemské rodiny určitě. Ale nikoli v očích Ježíšova nebeského Otce. Ten s ním má jiné plány.

Za Ježíšem přijde jeden z jeho učedníků a řekne mu: *Hle, tvá matka a tvoji bratři stojí venku a chtějí s tebou mluvit.*

Ježíš však za nimi nešel. Oni nejdou za ním, on nejde za nimi. Namísto toho odpověděl: *Kdo je má matka a kdo jsou moji bratři?* Nato se rozhlédl po těch, kteří jej následují, po těch, kteří mu naslouchají a učí se od něj o Boží lásce a o Božích řádech. Podíval se na ty, kteří jsou mu blízko, ukázal na ně a řekl: *Hle, moje matka a moji bratři. Neboť kdo činí vůli mého Otce v nebesích, to je můj bratr, má sestra i matka.*

Pánu Ježíši tedy nezáleželo tolik na tom, kdo je jeho rodná matka a kdo jsou jeho pokrevní bratři. Daleko víc než na pozemské rodině mu záleželo na duchovní rodině, na bratrech a sestrách před Bohem, na duchovních dětech Božích. To je jeho pravá rodina – ti, kteří činí vůli nebeského Otce. To jsou praví Kristovi bratři a sestry – ti kteří znají Boží vůli a jednají v souladu s ní.

Milí bratři, milé sestry, snad ani není třeba připomínat, že Ježíš sám žil bezezbytku podle Boží vůle. Žil tak, jak chtěl jeho nebeský Otec. Sám o sobě v Janově evangeliu říká: *Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně; a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven, neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal; a jeho vůle jest, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.* (J 6,37-40)

A když potom v getsemanské zahradě jde do tuhého, Ježíš se o samotě modlí: *Otče můj, není-li možné, aby mne tento kalich minul, a musím-li jej pít, staň se tvá vůle.* (Mt 26,42) Ježíš je vykonavatelem Boží vůle. Je tím, který Boží vůli zná, ztotožňuje se s ní a ve svém životě ji stoprocentně naplňuje.

A každý, kdo činí vůli Boží, je Ježíšovým bratrem a jeho sestrou. Jsme my jeho bratry a sestrami? Jsme my bratry a sestrami Ježíše Krista, Syna Božího? Žijeme podle Boží vůle? Žijeme podle toho, co po nás Bůh chce?

A víme vůbec, co po nás Bůh chce? Ten, kdo touží žít podle Boží vůle, musí nejprve Boží vůli znát. Známe Boží vůli? Bratři a sestry, modlitba a studium Písma – to jsou nejdokonalejší a nejspolehlivější nástroje pro rozpoznání Boží vůle pro náš život. Užijme je! Poctivě, pravidelně, trpělivě, a také vděčně a radostně.

Pán Bůh má jistě zcela konkrétní plány s každým z nás. Ale zároveň právě v dnešním biblickém oddílu nám předkládá hned tři věci, které my všichni máme činit. Dvě z nich už jsem zmínil.

Za prvé: Boží vůlí je, abychom nestavěli rodinu nad Pána Boha. Bůh se v Ježíši Kristu za každého z nás obětoval. Jen díky němu jsme zbaveni hříchu, jsme zachráněni od věčné smrti, jsme posvěceni a směřujeme do věčné nebeské radosti. Toto pro nás nemůže udělat žádný člověk - byť by byl našemu srdci velice drahý, byť by nás sebevíc miloval. Rodina není Bůh. Bůh je důležitější, než naše rodina.

Za druhé: Ježíš sám nás považuje za své bratry a sestry. Nestydí se být naším bratrem (Žd 2,11). Je to velká čest – být bratrem či sestrou Pána Ježíše. Važme si toho. Modleme se. Poznávejme Boží vůli zaznamenanou v Písmu. A snažme se podle této Boží vůle každý den žít. Kéž ve svých životech dostojíme toho, že právě z nás Bůh učinil Kristovy příbuzné.

A za třetí: Ježíš si těch, kteří činili vůli jeho nebeského Otce, vážil víc, než své vlastní, pokrevní rodiny. Važme si tedy i my jeden druhého. Milujme se jako bratři a sestry Pána Ježíše Krista. Dnes vedle tebe nesedí strýc Pavlinec, nebo tetička Macková. Vedle tebe sedí Ježíšův duchovní bratr a Ježíšova duchovní sestra. A tím také tvůj bratr a tvá sestra, po jejichž boku usiluješ naplňovat Boží vůli, vedle kterých se snažíš žít tak, jak si Bůh přeje. A jak to vlastně dopadlo s rodinou Pána Ježíše? Ježíšova matka Marie nakonec stojí pod křížem. A po Ježíšově vzkříšení spolu s apoštoly na modlitbách očekává seslání svatého Ducha. Nakonec uvěřila. Nakonec přijala, že její syn je *Synem Boha Nejvyššího*, že její syn je Vykupitelem celého světa. Jak krásně řekl církevní otec Augustin: *Pro Marii je významnější, že se (nakonec) stala Kristovou učednicí, než že byla Ježíšovou matkou.*

A Ježíšův bratr Jakub stál dokonce v čele jeruzalémského sboru. Ježíš - jeho bratr podle těla – se Jakubovi stal drahým Spasitelem. Jakub byl nakonec ukamenován - pro svou víru ve vzkříšeného Ježíše.

Milí bratři, milé sestry, o to usilujme v našich rodinách. Aby naši pokrevní příbuzní byli také našimi bratry a sestrami v Kristu. A pokud už se nám takové milosti od Boha dostalo, že naši příbuzní jsou také našimi příbuznými v Kristu, nepřestávejme za to Pánu Bohu děkovat. Amen.